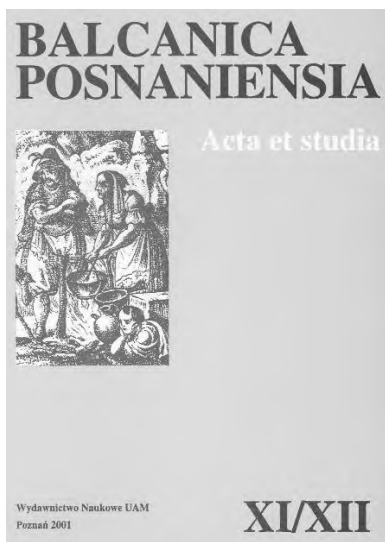

Bibliografia do artykułu:

Sudziński Ryszard, *Losy ludności niemieckiej na ziemiach dawnych i nowych po zakończeniu II wojny światowej (na przykładzie Pomorza Nadwiślańskiego). Podobieństwa i różnice, „Balcanica Posnaniensia. Acta et Studia” 2001, t. 11–12, s. 239–248.*

<https://doi.org/10.14746/bp.2001.11-12.25>

Bibliografia przygotowana na podstawie przypisów przez Martę Stawską-Puchalską. Instytucją przechowującą materiały źródłowe jest Biblioteka Collegium Historicum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

<http://bch.amu.edu.pl>

Zadanie zostało zrealizowane w ramach konkursu „Społeczna odpowiedzialność nauki II – Wsparcie dla bibliotek naukowych”. Projekt zatytułowany „Digitalizacja archiwalnych wydań czasopism naukowych zgromadzonych przez Bibliotekę Coll. Historicum UAM”. Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Nauki w ramach Programu Społeczna odpowiedzialność nauki II. Wsparcie dla bibliotek naukowych (umowa nr BIBL/SP/0092/2024/02 z dnia 05.12.2024). Całkowita wartość projektu: 247 236,00 zł. Kwota dofinansowania: 220 836,00 zł.

Bibliography prepared on the basis of footnotes by Marta Stawska-Puchalska.

The institution storing the source materials is the Library of the Collegium Historicum of the Adam Mickiewicz University in Poznań.

bch.amu.edu.pl

The task was carried out within the framework of the competition “Social Responsibility of Science II – Support for Scientific Libraries”. The project entitled “Digitization of archival editions of scientific journals collected by the Library of the Coll. Historicum of Adam Mickiewicz University”. The project was co-financed from state budget funds granted by the Minister of Science within the framework of the Programme Social Responsibility of Science II. Support for Scientific Libraries (agreement no. BIBL/SP/0092/2024/02 of 05.12.2024).

Total value of the project: PLN 247,236.00.

Amount of co-financing: PLN 220,836.00.

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Społeczna
Odpowiedzialność
Nauki II

Sudziński Ryszard, *Losy ludności niemieckiej na ziemiach dawnych i nowych po zakończeniu II wojny światowej (na przykładzie Pomorza Nadwiślańskiego). Podobieństwa i różnice*, „Balcanica Posnaniensia. Acta et Studia” 2001, t. 11–12, s. 239–248.

Tekst artykułu: <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/bp/article/view/52630>

Źródła

Bundesarchiv Koblenz, Ost-Dokumentation-Westpreussen.

Centralne Archiwum Wojskowe w Warszawie, Kolekcja Akt Rosyjskich 1939–1956.

Staatsarchiv Marburg, Regierungspräsidium Kassel. Flüchtlinge und Soziales.

Die Vertreibung der deutschen Bevölkerung aus den Gebieten östlich der Oder-Neiße. Hrsg. von Bundesministerium für Vertriebene, Flüchtlinge und Kriegsgeschädigte, Augsburg 1993, t. I/1–I/3.

Vertreibung und Vertreibungsverbrechen 1945–1948. Archivalien und ausgewählte Erlebnisberichte, Bonn 1989.

Opracowania

Belzyt L., *Między Polską a Niemcami. Weryfikacja narodowościowa i jej następstwa na Warmii, Mazurach i Powiślu w latach 1945–1950*, Toruń 1996.

Bronka L., *Centralny Obóz Pracy w Potulicach w latach 1945–1950*, Bydgoszcz 1993 (maszynopis pracy magisterskiej, WSP).

Galus H., *Mniejszość niemiecka na Pomorzu Wschodnim* [w:] *Mniejszość niemiecka w Polsce i Polacy w Niemczech*, red. Z. Kurcz, W. Misiak, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Socjologia”, Wrocław 1994, s. 65–80.

Galus H., *Przyczynek do socjologicznego obrazu Pomorza* [w:] *Pomorze wieku XX w refleksji historyków, socjologów i publicystów*, red. H. Galus, M. Latoszek, Gdańsk 1988, s. 67–81.

Galus H., *Syndrom niemiecki u ludności rodzimej i napływowej na Pomorzu Wschodnim*, „Przegląd Zachodni” 1991, t. 47, nr 2, s. 61–71.

Golon M., *Przyczyny deportacji ludności niemieckiej z Pomorza Gdańskiego do obozów pracy w ZSRR w dokumentacji radzieckich władz bezpieczeństwa* [w:] *Ludność niemiecka na ziemiach polskich w latach 1939–1945 i jej powojenne losy. Materiały z konferencji*, red. W. Jastrzębski, Bydgoszcz 1995, s. 153–184.

Hejger M., *Polityka narodowościowa władz polskich w województwie gdańskim w latach 1945–1947*, Słupsk 1998.

Hejger M., *Polityka narodowościowa władz polskich w województwie gdańskim w latach 1945–1947*, „Rocznik Gdański” 1994, t. 54, z. 1, s. 23–43.

Jastrzębski W., *W dalekim, obcym kraju. Deportacje Polaków z Pomorza do ZSRR w 1945 roku*, Bydgoszcz 1990.

Kozłowski R., *Przeobrażenia społeczno-polityczne w województwie pomorskim (1945–1948)*, Toruń 1976.

Maroszek B., *Kształtowanie się nowego społeczeństwa w województwie gdańskim w latach 1945–1964*, Gdańsk 1965.

Misztal J., *Weryfikacja narodowościowa na Ziemiach Odzyskanych*, Warszawa 1990.

Mühlstein W., *Losy Niemców w województwie pomorskim po II wojnie światowej*, Bydgoszcz 1991 (maszynopis pracy magisterskiej, WSP).

- Podlasek M., *Wypędzenie Niemców z terenów na wschód od Odry i Nysy Łużyckiej. Relacje świadków*, Warszawa 1995.
- Rados J., *Rehabilitacja na Pomorzu Gdańskim*, Gdańsk 1969.
- Romaniuk M., *Podzwonne okupacji. Deutsche Volksliste w Bydgoszczy (1945–1950)*, Bydgoszcz 1993.
- Romanow Z., *Ludność niemiecka na ziemiach zachodnich i północnych w latach 1945–1947*, Słupsk 1992.
- Romanow Z., *Polityka władz polskich wobec ludności rodzimej ziem zachodnich i północnych w latach 1945–1960*, Słupsk 1999.
- Sobczak I., *Procesy demograficzne w województwie gdańskim (1945–1965)*, Gdańsk 1970.
- Stankowski W., *Niemcy na Pomorzu Gdańskim i Kujawach w latach 1944/45–1950. Ucieczka, życie codzienne, wysiedlenie*, Bydgoszcz 2000.
- Stankowski W., *Wysiedlenie ludności niemieckiej z Pomorza Gdańskiego w latach 1945–1950. Zarys problematyki* [w:] *Ludność niemiecka na ziemiach polskich w latach 1939–1945 i jej powojenne losy. Materiały z konferencji*, red. W. Jastrzębski, Bydgoszcz 1995, s. 185–203.
- Stankowski W., *Wysiedlenie ludności niemieckiej z województwa pomorskiego w latach 1945–1950*, „Przegląd Zachodni” 1992, t. 48, nr 2, s. 143–159.
- Stryczyński M., *Gdańsk w latach 1945–1948. Odbudowa organizmu miejskiego*, Gdańsk 1981.
- Sudziński R., *Mniejszość niemiecka w Toruniu po drugiej wojnie światowej (1945–1950)*, „Zapiski Historyczne” 1996, t. 61, z. 2–3, s. 45–71.
- Sudziński R., *Liczba, rozmieszczenie i struktura ludności niemieckiej na Pomorzu Nadwiślańskim w latach 1945–1959* [w:] *Ludność niemiecka na ziemiach polskich w latach 1939–1945 i jej powojenne losy. Materiały z konferencji*, red. W. Jastrzębski, Bydgoszcz 1995, s. 133–151.
- Sudziński R., *Transfer ludności niemieckiej z Wybrzeża Gdańskiego po II wojnie światowej (1945–1959)* [w:] *Migracje polityczne i ekonomiczne w krajach nadbałtyckich w XIX i XX wieku*, red. J. Borzyszkowski, M. Wojciechowski, Toruń–Gdańsk 1995, s. 183–226.
- Sudziński R., *Źródła do dziejów Pomorza Wschodniego w czasie okupacji hitlerowskiej i po II wojnie światowej* [w:] *Stan badań i potrzeby edycji źródłowych dla historii Pomorza i innych krajów południowej strefy bałtyckiej. Materiały konferencji ogólnopolskiej z 25–26 listopada 1994 w Toruniu*, red. M. Biskup, Toruń 1995, s. 124–132.
- Wapiński R., *Pierwsze lata władzy ludowej na Wybrzeżu Gdańskim*, Gdańsk 1970.
- Zieliński L., *Przemiany społeczno-polityczne w województwie gdańskim w latach 1945–1948*, Gdańsk 1972.